

- c) *En àlle doage(n) vliesch en soep,
Zonder werke(n), zonder werke(n),
En àlle doage(n) vliesch en soep
Zonder werke(n) bij den troep.*
-

Zanten.

I. Holderdebolder.

Onderhavig opstel moet aanzien worden als aanvulling van het opstel van Prof. Dr. P. de Keyser, in dit tijdschrift verschenen (II-41), en de aanvullingen daaraan (ibid. III-24).

Uit het onderzoek, dat we desaangaande instelden, blijkt dat de uitdrukking *holderdebolder* niet alleen in de Nederfrankische en Nedersaksische spraakgebieden nog gebruikelijk is, maar ook over het Kanaal bekend is.

Ons materiaal ontleenen we grootendeels aan het onder de bevoegde leiding van Prof. Dr. Josef Müller verschijnend *Rheinisch Wörterburch* (Bonn en Leipzig, 1923 en volgg.) en aan *Germaniens Völkerstimmen*, een samenstelling van verscheidene Duitse en Nederlandsche dialectstukken, door Firmenich verzameld en uitgegeven te Berlijn, rond het jaar 1865.

De klanknabootsende uitdrukking bestaat ook in het Engelsch, en luidt in deze taal HOLLABALLO, met de beteekenis gerucht, oproer: de variante HOLLOBALLO beteekent: een verwarring met veel lawaai gepaard.

In *Orsooi* bij Meurs aan den Nederrijn, wordt de uitdrukking HOLLA DI BOLLA toegepast op een smid, die veel lawaai maakt.

In Oost-Pruisen, te Insterburg, heeft men het woord: *Holterdipolter*, dat "hals over kop" beteekent.

Zooals hier reeds betoond werd, vormt de uitdrukking "holderdebolder" het hoofdwoord van vele raadsels, waarvan de oplossing niet altijd een ei is.

De raadsels, waarvan wij den tekst verzameld hebben, laten we hier volgen.

Höppelche Pöppelche op de(r) Bank
Höppelche Pöppelche van de(r) Bank,
Et es (ts) kene (geen) Schmid in Brombach

Dä Höppelche Pöppelche schmedde (smeden) kann.

zoo luidt het raadsel in het gebied der Sulz, tusschen Siegburg en Barmen-Elberfeld.

Het hoofdwoord luidt :

<i>Hoppelepopp</i>	in Holpe bij Waldbreul (N. O. van Keulen)
<i>Dicke dicke dellke</i>	Munkglabbeek
<i>Hippke heppke</i>	ibid.
<i>Höppelche pöppelche</i>	Selgersdorp bij Gulik
<i>Hübbelke tübbelke</i>	Viersen
<i>Hömpelke pömpelke</i>	Kevelaar bij Venlo
<i>Höppelepöpp</i>	Aken
<i>Hümmelche tämmelche</i>	Gummersbach (Bergisch land)
<i>Maroll maroll</i>	Kevelaar
<i>Aepfelche bäppelche</i>	algemeen

Andere varianten bestaan er nog voor het derde vers, dat naargelang van de plaatsen ook luidt :

et es kene (of geene) Dokter in Brabant.

soms vervangt men het woord *Dokter* door " *timmerman* „, of " *man* „ kort af. Soms ook zegt men *Holland, Engeland, of gansche land*, in plaats van *Brabant*.

Het antwoord op al deze raadsels is : *een ei*.

Een andere groep raadsels luidt ongeveer als volgt :

Aepfelche bäppelche op der Bank,

Aepfelche bäppelche henner (== hinter == achter) de Bank

Et es ke (geen) Man en ganze Land

Den dat A. B. fenken (vinden) kann.

Ripuarisch of Keulsch Spraakgeb.

Antwoord : *de sterren*.

Een derde groep :

Rüppel de püppel up der Bank

H. de P. unner de Bank

H. de P. up den Disch

Gift in gans England nich.

Niederhorst in Drömming, Prov. Saksen)

Antwoord : *erwten*.

Een vierde groep :

Hauler di bauler

Geit (gaat) over den Auler (zolder)

Hat (heeft) die Maul (muil) vol Menschenfleisch

Wat es dat ?

(Solingen)

Antwoord : *klomp of kloef.*

Tot dezen groep behoort ook het in " De Witte " door Ernest Claes geciteerd raadsel :

Holder Klabolder liep over de zolder mee zè bakkes vol menseulies.

(o. c. 146)

Een vijfde groep :

Höllbölle setzt (zit) oppene (op den) sölle (zolder)

hondert dusend Pedde (paarden)

konnen en (hem) niet erav kriegen.

Antwoord : *zonneshijn.*

Tijdschrift van den Aachener Geschichtsverein, 1888, bl. 170.

Een zesde groep :

Holder de bolder

Liep over den zolder,

En negen goddesheeren

Konden Holderdebolder

Niet wahren.

(Meurs aan den Nederrijn).

Antwoord : *de donder.*

Een zevende groep.

Aeppelche Bäppelche enner (— achter) der Bank

A. B. op der Bank

Et es ka (geen) mensch im ganze Land

de dat A. B. fenke (vinden) kann.

Gontzerath bij Bernkastel Moezelgebied).

Antwoord : *een darmwind.*

Nu enkele plaatselijke lezingen van bedoelde raadsels :
In Hertford (Westfalen), luidt het (naar Firmenich I-360).

*Hümpelke pümpelke satt up de Bank
H. P. fell (viel) van de Bank
Do es ken Dokter in Engeland
Da H. P. kuräre kann.*

(een ei).

In het Lippe gebied :

*Runtzelpuntzelche up der Bank
R. unner de Bank
Es nen (geen) Dokter in Engeland
De R. kurere kann.
Roe mol wat es dat (raad eens wat dat is ?)*

(een ei).

In Aken :

*Höppelepöpp soss open Bank
H. feil vagen (van de) Bank
Et es genge (geen) Dokter in et ganze Land
Deā H. kuriere kann.*

(een ei).

Van de aftelrijmpjes nu gesproken. Ook in Limburg wordt er op de vuisten geteld, bij het zeggen van deze rijmpjes. Deze luiden :

Te Wijchmaal bij Peer :

*Holleke bolleke
Rept uw zolleke
Holleke bolleke
Knol.*

Te Lier (prov. Antwerpen) :

*Holleke bolleke
Nieve solleke
Holleke bolleke
Knol.*

(Timmermans, Pallieter, 145).

Te Meldert bij Tienen :

*Holleke bolleke
Reemes holleke
Holleke bolleke
Knol.*

In Aken, Duren, Eupen, enz. heeft men een aftelrijmpje dat als volgt luidt, en wel hier mag aangehaald worden.

Ell die zell die zippzappzell, di rōb die bōb die knol !

In het Ripuarisch spraakgebied heeft men nog een ander :

*Aenkele sänkele sickete söll
rippche dippche bippche knöll !*

In de dialecten der gansche Rijnprovincie heeft men nog naam- en werkwoorden, waarin de stam **BOLDER** te vinden is :

Bolder = neiging om lawaai te maken (Ripuarië) ; man die lawaai maakt. (land van Siegburg) ; overladen wagen, (Saargebied).

Verscheidene samenstellingen zooals *Bolderjan*, *Bolderhannes*, *Bolderkop*, met de beteekenis : man, die veel lawaai maakt.

Een *bolderkar* of *-wagen* is te Aken een zware vrachtkar. In sommige streken is een "*bolderwagen*" een kruitwagen. Een *bolderjongen* is iemand, die met den bolderwagen voert.

Het werkwoord *boldern* (lawaai maken is algemeen) ook in Nederl. Limburg en de Maasvallei. Het luidt soms *buldern*. Te Eupen, Neuwied a/Moezel en Altenkirchen (N. O. van Keulen) heeft men het werkwoord *böllen* = luid schreeuwen, zwaar hoesten.

In de Pruisische provincie Saksen, heeft men een andere toepassing der uitdrukking. Firmenich deelt in zijn boek mede, dat te Oosterweddingen bij Maagdenburg men het volgende rijmpje heeft :

*Hullerdchulder, de wagen will weg
Hottipärkens sind verdrunken.*

Te Maagdenburg zelf had men :

Hulderdebulder, der Wohgen will weg.

In de omstreken van Kempten (Beieren), heeft men een paailiedje, dat als volgt luidt :

*Hoppede, hoppede, holderstock
Wie viel Hörner hat der Bock, (hoeveel hoornen
heeft de bok)*

Wie viel Finger stehen (staan ?)

En dit zeggende, telt men op de vingers van het kind.

(Mededeeling van den Sekretaris v/d
Allgäuer Heimatverein)

Ten slotte geven we hier nog een raadsel, dat, alhoewel het onzes dunkens met Holderdebolder niet in verband staat, toch ernaast kan aangehaald worden :

Okketokke

Met haar groene rokken

Wie zou durven zitten

Waar Okketokke met haar groene rokken zit ?

(een noot).

(Mededeeling van Schoolhoofd Augustinus te Tiensch Meldert).

A. H. Van Dyck.

II. Nog een Oostvlaamsch Meilied.

De h^r Trefois deelt ons nog volgend lied mede, als vervolg op zijn verzameling van 19 Meiliederen, verschenen in Oostvl. Zanten, 4^e jg. n° 3, blz. 49 en vlgg.

— 20 —

*O Mei, o Mei verheven,
't Staat op de deur geschreven :
« De boeren willen niet geven »
O Mei, o Mei plezant,
'k Sta hier met 't korfje in mijn hand !
Wilt ge er wat in leggen,
'k Zal er niets van zeggen,
'k Zal er mee naar huis loe gaan,
En in moeders koekpan slaan.
Baas en bazin, 't is t' uwer eer,
Dat we zingen, dat we zingen,
Baas en bazin, 't is t' uwer eer,
Dat we zingen dezen keer.
Met de(n) koele(n) meische(n) tijd,
Zijn we leutig, zijn we leutig,
Met de(n) koele(n) meische(n) tijd,
Zijn we leutig en verblijd.*

Oost-Eekloo (M. J.)